

**ÅRSPLAN FOR
HELGERUD
MENIGHETSBARNEHAGE
2019/2020**

Innholdsfortegnelse

Årsplan	s.3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	s.3
Vår barnehage	s.3
Bærumsbarnehagen	s.4
Barnehagens pedagogiske arbeid Barn og barndom Lekens betydning for barns utvikling - vår tilrettelegging for god lek Arbeid mot mobbing Realfag - undring og glede knyttet til matematikk og naturfag Arbeid med språk, tekst og kommunikasjon Livsmestring Omsorg Egenledelse i lek Barns psykiske helse. Læring Trafikksikkerhet Danning Kropp, bevegelse og helse Digitale verktøy i arbeid med barna Klimaklok barnehage Barn med stort læringspotensial	s.5-14
Overgangen mellom barnehage og skole	s.14
Barnehagens pedagogiske innhold Dagsrytme Ukerytme Barns medvirkning Kunst, kultur og kreativitet Natur, miljø og teknikk Etikk, religion og filosofi - likeverd/likestilling Nærmiljø og samfunn Antall, rom og form	s.15-19
Merkedager og tradisjoner - lokale tradisjoner	s.19
Samarbeid med barnas hjem	s.20
Dokumentasjon og vurdering Vurdering og etterlevelse av årsplanen	s.20
Plan for kompetanseutvikling	s.21
Tverrfaglig samarbeid	s.21

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper sitt behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte. Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3), og rammeplanen, følges opp, dokumenteres og vurderes.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge Rammeplan for barnehagen en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Vår barnehage

Helgerud menighetsbarnehage AS er et aksjeselskap, eid av Helgerud menighet og har et nært samarbeid med sin eier. Barnehagen består av 1 avdeling med 19 barn fra 1-6 år, og har 5 ansatte med god og lang erfaring hos oss. Barnehagen leier areal i underetasjen i Helgerud kirke i Bærum. Utearealet har blitt oppgradert i 2014 hvor trivsel, bevegelse og utfordringer har vært vektlagt. Driften finansieres gjennom foreldrebetaling og kommunal støtte. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Selv om vi har utvidet formålsparagraf trenger man hverken være døpt eller gå i kirken for å gå i barnehagen vår. Vi ønsker at Helgerud menighetsbarnehage AS skal være et sted der barna trives og hvor de får utfolde seg i trygge omgivelser med omsorgsfulle voksne som er tilstede for hvert enkelt barn.

Forrige nasjonale brukerundersøkelse (2018) gav oss et snitt 4,9 på barns trivsel (5,0 er høyeste score). Helgerud menighetsbarnehage AS har vært et sted for læring og utvikling siden 1974.

Foreldregruppen har hatt et ønske om mer fokus på mat i barnehagen og vi har, som en prøveordning, utvidet tilbudet med varm lunsj på tirsdager. Utover dette har vi servering av havregrøt på mandager og rundstykker på fredager. Barnehagen har også et opplegg med å bake i desember, servere is på bursdager og varmmat i forbindelse med fester som påskemåltid, «lunsj på slottet» etc.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen, Barnehagemelding 2015-2025.

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner for perioder på tre år. Dette er planer som skal bidra til å sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i Bærumsbarnehagen. For perioden 2018 - 2021, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Språk
- Kosthold og fysisk aktivitet
- Psykisk helse
- Digital kompetanse
- Foreldresamarbeid

Fokuset har vært fordelt på to kvalitetsplaner:

Kvalitetsplan I 2015-2018

- Lek
- Arbeid mot mobbing
- Realfag

Kvalitetsplan II 2018-2021

Mestring og selvhjelpenhet - forebygging og tidlig innsats

- Standard for språkarbeidet i Bærumsbarnehagene
- Livsmestring/Psykisk helse
 - Psykologisk førstehjelp
 - Barn i risiko
 - Vold og seksuelle overgrep
- Egenledelse i lek
- Barn med stort læringspotensial
- Digitale verktøy i arbeid med barna
- Klimakloke barnehager
- Overgang barnehage-skole/SFO

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, jf. Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen art. 3 nr. 1. Dette er et overordnet prinsipp som gjelder for all barnehagevirksomhet.

Lekens betydning for barns utvikling - vår tilrettelegging for god lek

Vi vil at alle barn skal ha en venn i barnehagen og oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre. Barnehagen skal ha lekemiljøer i barnehagen som gir barn med særskilte utfordringer rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

Vårt syn på barn, og holdning til barns lek, er av stor betydning for lekens vilkår i barnehagen. Vi er bevisst på, og tror at barna lærer og utvikler seg i lek og samspill med andre barn når de er i trygge omgivelser. Barna skal få tid og rom til leken, dvs. at det fysiske miljøet inne og ute, skal være inspirerende og gi rom for ulike former for lek, og ro til fordypning i leken. Barnehagen har gode lekearealer ute som inne. For å være oppmerksomme på barnas lek, er vi aktivt deltagende. Miljøet er inspirerende og estetisk, og materiellet er tilgjengelig slik at det kan friste barna til å ta det i bruk. Vi mener det må være rom for det spontane hvis vi skal utvikle barns nysgjerrighet.

Alle barn har hver dag god tid til den frie leken. Dagen både begynner og slutter med lek. Den frie leken ligger i bunnen, med aktive voksne som inspirerer til utvikling og fremdrift i leken.

Med barn i alderen 1-6 år, legger vi til rette for både parallell- og rollelek. Lekearealet vår er stort nok til at flere leketyper kan foregå samtidig. Dette gjelder både ute og inne. Barna finner lekekamerater også på tvers av årskull.

Vi har et stort lekehus med hems som innbyr til rollelek. Der har vi kjøkkenkrok med lekemat, kopper & kar. Oppe har vi dukker, seng, kommode og klær. Duplo og biler med tilbehør står alltid lett tilgjengelig. Vi har fokus på orden i leker, systematisk oppbygd slik at det inspirerer til ulike typer rollelek.

I ungdomssalen har vi plass til mer fysisk lek og setter f.eks. opp hinderløype. I vinterhalvåret er det her vi leker etter fruktmåltidet og til stengetid. Da setter vi frem bøker, tegnesaker og leker som ikke har vært fremme tidligere på dagen.

Utearealet vårt er stort (1540 kvm), kupert og variert. Vi har et lekeområde med gummibelegg, husker og klatrestativ. Her er det god plass til å springe og sykle. Oppe ved huset har vi en stor sandkasse med lekehus og sklie. Vi har litt skog og busker langs gjerdet, med jord og trestubber som inviterer til graving etter insekter og dyr. Det er herlig å kunne bli skitten på hender og klær. Den bratte bakken vår opp til huset er så kort at barna orker å springe opp og ned - og så bratt at det kiler i magen når vi aker om vinteren. I leken har den voksne en unik mulighet til å observere om noen faller utenfor, ikke tør gå inn i lek, eller dominerer på en uheldig måte i forhold til resten av gruppen. Dette er dermed en arena hvor vi kan identifisere barn med behov for ekstra støtte.

Arbeid mot mobbing

Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen (februar 2016).

«Arbeid mot mobbing» er igjen satt som det andre satsingsområdet til Bærum kommune og vi er oss emnet veldig bevisst

Hva er mobbing?

- Mobbing er når en person eller en gruppe gjentatte ganger og over tid plager og trakasserer et offer
- Mobbing handler om makt og avmakt, og det er et skjevt maktforhold mellom den som mobber og den som blir mobbet

De vanligste formene for mobbing i barnehage:

- Fysisk mobbing
- Utestenging under lek
- Sårende karakteristikker
- Blikk

Barnehagen har en viktig oppgave i å formidle grunnleggende verdier som felleskap, omsorg og medansvar (Rammeplanen) Barnehagen skal:

- utvikle barnas sosiale kompetanse, selvfølelse og empati
- ha godt samspill med både barn og voksne
- være oppmerksomme på det enkelte barns trivsel og på samværmønstre i barnegruppen
- være en trygg omgivelse for barnas oppvekst
- anerkjenne og støtte barnas egne initiativ
- gi en etisk oppdragelse i samarbeid med foreldrene

I Helgerud menighetsbarnehage vil vi:

- være til stede slik at alle barna blir sett, hørt og forstått
- være tydelige
- være gode rollemodeller

- bruke positive ord til og om hverandre
- jobbe tidlig sammen med foreldrene når vi oppdager tilløp til mobbing
- snakke om og å sette ord på følelser
- lære å sette egne grenser og akseptere andres grenser
- lære barna å si nei og stopp i situasjoner
- oppleve og føle hvordan andre barn/mennesker har det (Forut-opplegg)

For å hjelpe oss, tar vi i bruk «Venner»-serien som ble utgitt 2014 i anledning FNs barnekonvensjoners 25 års jubileum.

Vi opplyser på foreldremøte, at vi har fokus på mobbing. Vi tar raskt direkte kontakt med foreldre når vi oppdager uønsket adferd og forventer at foreldrene kommer til oss hvis de opplever en endring i barnets adferd.

Realfag - undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

Vi vil at alle barn skal oppleve undring og glede knyttet til matematikk og naturfag.

Barn har en naturlig interesse for realfag. Vi skal ivareta barnas interesser og nysgjerrighet for realfag og videreutvikle dem i samspill med andre barn og med voksne.

Vi skal også ha rom til kunnskap om natur, miljø og verden. Vi grubler med barna, hva, hvorfor og hvordan med bøker, bilder, kart og tema-aktiviteter.

Barnehagehverdagen består av både frie og styrte aktiviteter. Vi har ansvar for å legge til rette for aktiviteter hvor realfag er inkludert. Vi skal også se og ivareta realfag som inngår i all annen aktivitet i barnehagen.

Vi skal være lyttende og oppmerksomme i forhold til den matematikken barna er interessert i. Vi resonnerer og undrer oss sammen med barna og setter ord på likheter, ulikheter, størrelser, antall, plassering, farger, mm.. Vi stimulerer barnas evne til å bruke språket slik at barna øker ordforråd, begrepsforståelse og logisk tenkning.

Gjennom naturopplevelse lærer barna seg å observere, og å legge merke til det som finnes, og å stille spørsmål ved hvorfor ting er som de er. Vi skal ha opplevelseshelleskap med barna og reflektere over det vi sammen opplever. Vi skal være engasjert når vi utforsker naturen, og invitere og vise barna naturens mangfoldighet i alle årstider og i all slags vær.

Arbeid med språk, tekst og kommunikasjon

Barn utvikler språk i samspill med andre mennesker. For oss er kontakt og tillit mellom barn og voksen, og barn imellom, en grunnleggende forutsetning for at barn skal benytte seg av språket i hverdagen.

I Helgerud menighetsbarnehage jobber vi med språk på følgende måter:

- Daglige samlinger med fokus på sanger, rim og regler
- Vi jobber systematisk med lesegrupper ut ifra alder og modning

- Vi jobber med språkløyper (kompetanseutviklingsopplegg) - dybdelesning er en forutsetning for blant annet dybdeforståelse, kritisk tenkning, forestillingsevne, kompleksbehandling (Ref: Mattias Øhra Oslo Met)
- Vi bruker tegn til tale som støttespråk
- Faste turer til biblioteket
- Systematisk bruk av bøker til ulike årstider, høytider mm.
- Lett tilgang til bøker for alle aldersgrupper
- Ro og tid til lesing ut ifra barnets behov og interesser
- Spesiell oppfølging av barn som trenger språklig støtte
- Alle barn skal oppleve kvalitet i det daglige samspillet med voksne og barn
- De skal oppleve at andre lytter når de har noe på hjertet
- Vi vil være bevisste på at vi er språkmodeller og bruke et variert ordforråd

I praksis betyr dette:

- Sette ord på handlinger og la barn selv sette ord på handlinger
- Stille spørsmål for å invitere barna med inn i samtalen (DEN GODE SAMTALEN)
- Bruke hele setninger
- Ha et variert og ordrikt språk som barn forstår betydningen av
- Lytte og bekrefte, ved å gjenta og oppmuntre til å bruke språket
- Inspirere til rollelek
- Leke med bokstaver
- Bokstaver, tall med mengdehenvisninger og alfabetet i tegn, henger lett synlig i barnehøyde
- Sang i barnets lyse toneleie

Livsmestring

Omsorg

Personalet i Helgerud menighetsbarnehage ser betydningen av sterke og varme relasjoner mellom de voksne og barna. Vi er også følelsesmessig tilgjengelig, slik at barnet kan komme til de voksne med sine følelser og få disse speilet. Overfor de minste barna er vi ekstra bevisst på øyekontakt med barnet og følger barnets initiativ, benevner og snakker om det barnet er opptatt av og opplever. Vi bestreber oss på å lære og kjenne hvert barns behov, temperament, humør og preferanser, herunder også barnets kroppsspråk. De voksne i barnehagen veileder barnet og respekterer samtidig barnets egenverdi og selvstendighet. Vi gir rom for at barna kan stille spørsmål og medvirke.

Innkjøringsfasen er preget av at vi skal lære hverandre å kjenne og tilpasse oss hverandre. Vi er bevisst på at denne fasen er forskjellig fra barn til barn, og gjør individuelle avtaler med familiene om hvor lang tid det er behov for å bruke. Gruppedynamikken forandrer seg og noe blir nytt for både gamle og nye barn, og foreldre. Et barn som trives har alle sansene åpne og har dermed grunnlag for utvikling og læring.

Egenledelse i lek

Nyere forskning tyder på at egenledelsesevne er viktigere enn intelligens og sosioøkonomisk bakgrunn for barns mestring av skolen. (Ref. universitetslektor Kirsti Tveitereid og professor Ingunn Størksen ved Læringsmiljøsentert ved UiS).

I løpet av årene barna går i barnehagen utvikler hjernen seg desidert mest: "den suger til seg læring slik en svamp tar til seg vann». Lek er alvor!

Egenledelse legger det beste grunnlaget for læring. Vi jobber hver dag med å legge det beste grunnlaget for utvikling av egenledelsesferdigheter. Egenledelse danner det viktigste grunnlaget for utvikling og opprettholdelse av vennskap, forebygger mobbing og knyttes til tidlige ferdigheter innen lesing, skriving og matematikk. Evnen til egenledelse er avgjørende for sosialt samspill, deltagelse og medvirkning i barnehagen. Med godt utviklede egenledelsesferdigheter skal alle barn i barnehagen ha det beste utgangspunktet for livslang læring, vekst og utvikling.

Egenledelse - inndeling

- **Hvordan vi utnytter vår mentale kapasitet**

Planlegging
Organisering
Arbeidshukommelse

- **Hvordan vi er sammen med andre**

Igangsetting
Fleksibilitet
Selvregulering
Selv-monitorering

UiA 28. februar 2011

Barns psykiske helse

Vi jobber med nære og trygge relasjoner i tilvenningsperioden, vi jobber med å være autoritative voksne (varme og grensesettende). Barna får uttrykke alle typer følelser, men får hjelp til å regulere disse ved tydelig grensesetting.

Vi er 5 ansatte som har lavt fravær. Når vi likevel må ha vikar, bestreber vi å holde oss til så få forskjellige som mulig. Vikaren tar seg fortrinnsvis av de største barn, og skifter ikke bleier.

Forskning finner en sammenheng mellom relasjonen barnet har til de ansatte og kvaliteten på tilbudet. Vi jobber med forutsigbarhet og kontinuitet i relasjonene mellom barn/foreldre og ansatte.

Vi jobber med å:

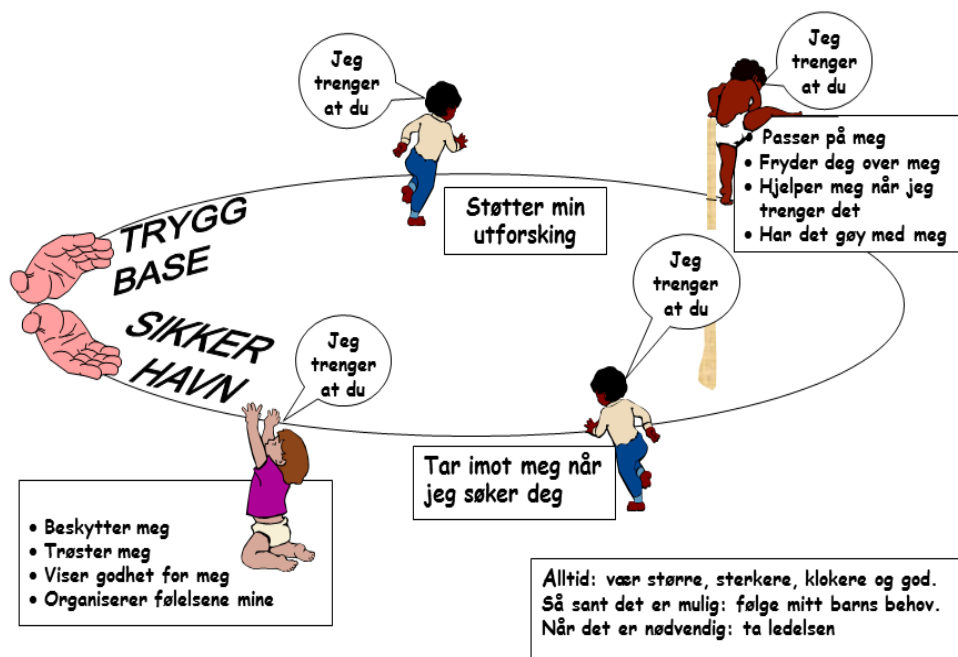

- Å synliggjøre, trygge og anerkjenne barn
- Å hjelpe barn med å regulere følelser
- Å hjelpe barn med sorg og skuffelser
- Å hjelpe barn til å leke og mestre
- Vi jobber ut ifra Trygghetssirkelen, de ansatte skal være en trygg «havn»
- Trygghet skapes når barnet blir forstått innenifra - indre ro - fravær av indre stress og ubehag

Trygghetssirkelen

Foreldre med fokus på barnets behov

© Cooper, Hoffman, Marvin, & Powell, 1999

Læring

Trygghet er en forutsetning for at barn skal kunne lære. Dette gjelder både hjemme og i barnehagen. Vi ønsker å vise omsorg for hele familien til barnet, og benevner det slik: *Der hele familien trives.*

Det er viktig med en god innkjøringsperiode, for å trygge både foreldre og barn på at det er godt å være i barnehagen.

Barn må være praktisk og fysisk deltakende for å lære - "Learning by doing". De formelle læringssituasjonene er planlagt og ledet av personalet, de uformelle situasjonene er

nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter og her-og-nåsituasjoner, i lek, oppdragelse og annen samhandling.

Vi er opptatt av å skape en positiv stemning og kultur og legger vekt på god kommunikasjon. Vi ønsker at barna skal få mulighet til å prøve, feile og å mestre, og vi er opptatt av å utvide barnets horisonter, vekke nye interesser og stimulere til utvikling og læring. Flere dager i uken er barna delt inn i grupper etter alder. Temasamlinger skal vekke interesse og lærelyst hos barna.

I tillegg til faste opplegg, har vi mye musikk og sang hos oss. Forskning viser at musikk er viktig for barns læring.

(<http://forskning.no/content/musikkuunnvaerlig-barns-laering>)

Trafikksikkerhet

Barnehagen jobber forebyggende i forhold til trafikksikkerhet.

- Bruker refleksvester på tur
- Snakker om betydningen av «å se og bli sett»
- Øver på kryssing av vei på turer, oppmerksomhet ved gangfelt, og benevner trafikkskiltene
- Refleksbruk
- Søkelys på av bruk av hjelm og sikkerhetsbelte

Danning

Vi ønsker å fremme danning ved bevisst å utvikle barns generelle sosiale kompetanse, herunder empati, samarbeid, selvstendighet, holdninger til fellesskapet, aksept for at andre er forskjellige eller mener noe annet (toleranse). Vi er bevisst hvordan man snakker til og om hverandre. Vi må alle huske at «små gryter har også ører».

Vi møter og hilser på foreldre og barn hver morgen. Aller helst ute i garderoben. Det skal være hyggelig å komme i barnehagen og barna skal føle at de er ønsket, ventet og sett.

Det er viktig å arbeide med å utvikle barns empati og følelser i samspill med andre barn og voksne. Man må kjenne og forstå sine egne følelser før man kan utvikle evnen til å sette seg inn i andres følelser. Det er et viktig steg på veien til sosial kompetanse.

Vi vil altså at barna skal være ålreite å være sammen med, at andre - voksne som barn - skal like å være sammen med barna i vår barnehage.

Kropp, bevegelse og helse

Vi har et allsidig miljø som utfordrer så vel store som små, både inne og ute. Vi har ulike typer underlag, klatremuligheter, stor plass og stor bevegelsesfrihet og aktiviteter som systematisk bygger opp mestringsfølelsen i forhold til egen kropp.

Utover dette:

- Tilrettelagt gym
- Bevegelsesleker
- Turer til svømmehallen (4 og 5 åringer)
- Turer til biblioteket (4 åringene)
- Småturen i nærmiljøet
- Egen flott akebakke
- Vi lager bob baner og tunneler, sprøyter så det blir is når det er mye snø
- Hinderløype i ungdomssalen på fredager
- Tjukkas og ribbevegg er daglig tilgjengelig i ungdomssalen

Et tett fokus på forebyggende helsearbeid har gjort at vi har lavt sykefravær blant de ansatte og barna. Her gav foreldrene oss blank 5 på spørreundersøkelsen. Vi forebygger og har fokus på helse ved å ha:

- Alltid et aktivt forhold til håndvask, når barna kommer, etter dobesøk, når vi skal lage mat, og når de kommer inn etter utelek. Små kluter som fungerer som håndklær og byttes hver dag
- Balanse mellom aktivitet og hvile
- Fokus på å bedre måltidstilbudet - varm mat 1 gang pr uke (prøveprosjekt)
- Ro og tid til å kose seg med maten, gode samtalepartnere - både med barn og voksne
- Grønnsaker, frukt, vann og melk serveres hver dag
- Grovt brød og grove rundstykker (baker rundstykker med barna)
- Fremsnakke maten - oppfordre til å prøve nye smaker

Forebygging av vold og seksuelle overgrep

- Vi jobber med å lære barn om grensesetting i forhold til egen kropp.
- Vi gir barna kunnskap om gode og dårlige hemmeligheter og hvem som kan være til hjelp.
- Vi vil vise filmene: «Kroppen min eier jeg» (NRK) som en støtte og til innledning til samtaler om temaet med 4 og 5 åringene.
- Vi ansatte har kunnskap og oppdaterer oss på rutiner ved mistanke om vold/overgrep og rutiner for melding til barnevernet.

Digitale verktøy i arbeid med barna

- Vi bruker aktuelle filmer som støtte i opplegg - viser hvordan vi kan finne støttende informasjon/kunnskap på nettet
- Bruk av Spotify til å lytte på nye sanger/tekster som støtte i innlæring, og øvelse i lytting
- Tidlig kunnskap om nettvett - viser at vi aldri bruker barnas ansikter i vår dokumentasjon på nettsiden vår
- Bilder til bruk i barnehagen som barna kan se på å glede seg over. Innledning til samtaler med barn og foreldre. (Foreldre kan ikke dele bilder av andre enn sine egne barn.)

Klimaklok barnehage

Bærum skal være en klimaklok kommune og barnehagen må ha egne mål i dette arbeidet.

Vi vil:

- Ta godt vare på utstyr og leker og reparere fremfor å kjøpe nytt
- Lære barn å sortere søppel
- Rydde i eget miljø
- Snakke om egne holdninger eks. ikke kaste søppel på bakken, bruke leker med respekt, ikke ødelegge i naturen.
- Jobbe for å aldri kaste mat - spise opp rester, kjøpe inn passe med mat
- Bruke emballasje, resirkulerbart materiell i lek og forming
- Personalet skal være gode modeller for barna

Barn med stort læringspotensial

De ansatte har kunnskap om hvordan vi kan møte barn med stort læringspotensial og hvordan vi kan finne disse barna i barnegruppen.

Overgangen mellom barnehage/skole

Rammeplanen sier: «Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.»

<https://www.baerum.kommune.no/globalassets/tjenester/skole/kvalitet/overgangsrutiner-versjon-2-april-2015-pdf.pdf>

Fokusområder i Førskolegruppa:

- Sosial utvikling; sosial kompetanse
- Styrke barnas selvfølelse, vennskap & selvstendighet
- Læring; førskoleforberedende aktiviteter, medbestemmelse & medvirkning.

I den siste foreldresamtalen før skolestart fyller vi i felleskap ut et overgangsskjema for å gi skolen best mulige forutsetninger til å ta imot nettopp ditt barn. Her samtalen samtaler vi om:

Barnets språkutvikling:

- Grunnleggende språkforståelse
 - Uttale, språkforståelse, ordforråd
 - Om barnet kan formulere egne meninger, beskrive noe
 - Interesse for å lese og skrive (for eksempel sitt eget navn)
- Førmatematiske begreper: Tallrekka (1-10/ 1-20/ 1-100)
 - Tallrekka
 - Tall og mengdeforståelse
 - Begreper som: Over, under, øverst nederst, i midten
 - Sortering, kategorisering
 - Geometriske former
 - Spill med regler og terning
- Selvstendighet
 - Av- og påkledning (kan/ kan ikke vurdere hva det skal ha på seg)
 - Toalettbesøk
 - Oversikt over egne saker
 - Evnen til å ta imot beskjeder
- Refleksjonsevne over egne handlinger

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær.

Barnehagens oppgaver er beskrevet i Lov om barnehager og i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Vårt mål er at barna i Helgerud menighetsbarnehage i trygge rammer skal utvikle språklige og sosiale ferdigheter. Vi vil rett og slett at andre skal ha lyst til å være sammen med dem. Gjennom hele året legger vi vekt på sang, musikk, skuespill, skikk og bruk, kirkeåret og årstider. Vi blir godt kjent med hvert enkelt barn og viser respekt for barnets særegenhet og tar hvert enkelt barn alvorlig. Barna skal lære å vise omsorg, ta hensyn og hjelpe hverandre i ulike situasjoner.

I en gruppe med barn i alderen 1-6 år, får de store barna god anledning til å vise omsorg. De minste barna får gode forbilder og empatien de har med seg hjemmefra blir videreført.

Dagsrytme

Aktivitet Kort beskrivelse

	Aktivitet	Kort beskrivelse
7:30	Barnehagen åpner	Alle barna og voksne skal ha oppmerksomhet ved overlevering for å gi trygghet og en god start på dagen. Alle skifter håndkle og vasker hender.
07:30-09:00	Barna kan spise frokost Frilek	Vi legger til rette for en rolig frokost med vekt på bordskikk og gode samtaler. De som har spist hjemme leker eller deltar ved bordet.
09:15	Kort samling	Felles stund for alle barn og voksne Markere starten på dagen Navnesang, opptelling på ulike språk, sanger knyttet opp imot tema/årstid, bevegelsesleker, kunnskapsformidling
09:35	Frilek eller organisert lek inne/ute Vi rydder inne før lunsj	Ulike aktiviteter utfra dager/årstider eks. lesegrupper, gym, førskolegrupper, tur, forming, spill/puslespill, bøker, mm
11.30	Lunsj	Vask av hender og opprop Havregrøt, varm lunsj, rundstykker, matpakker, vann og melk (alt etter hvilken dag det er) Fokus på matro, hygge, gode samtaler.
Ca.12:15	Frilek ute i all slags vær De minste sover i «Murmestallen»	Barna går på do/de minste får nye bleier. Håndvask Påkledning, støtte til de som trenger hjelp. Vi har god tid til dem som skal sove.
14:15	Rydde uteleker Avkledning - håndvask	Alle hjelper til med å rydde inn utelekene Avkledning, brette klær, vaske hender.
14:30-14:50	Kort hvilestund for de som ikke sover i høst og vinterhalvåret.	Hvile til musikk, på madrasser i ungdomssalen
Ca. 14:50	3 - mat	Barnehagen kjøper inn frukt og grønnsaker som blir skåret opp og servert sammen med vann Noen spiser resten av matpakken

15:20	Frilek	Om været tillater det går vi ut igjen frem til vi stenger Senhøstes og om vinteren er vi inne i ungdomssalen med rolige aktiviteter (tegning, kapla, duplo, bøker, magneter) - barna er med på å bestemme aktiviteter Vi skifter bleier på de som bruker det
17:00	Barnehagen stenger	

Ukerytme

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Lesegrupper 2-4 år. Vi serverer grøt / brødmatt til lunsj	Forming Varm mat	Bibliotek Gym Forming Matpakke	Grublegruppe Sirkelgym Matpakke	Baker rundstykker med 4 og 5 åringer. Aktiviteter stjernegruppa

I perioder kommer det også svømming på planen. Denne høsten for 5 åringene.

Barns medvirkning

Barnehageloven sier:

§ 3. Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Barn har rett til å uttrykke seg, bli hørt og tatt på alvor, men det er vi voksne som har ansvaret. Barna kan ikke få viljen sin i enhver situasjon. Vi må være lydhøre ovenfor barnas innspill og forslag til aktiviteter og vi har en god kommunikasjon med barna. Dette innebærer at vi som voksne er lyttende, imøtekommende, forutsigbare, fleksible og bekreftende.

Barna medvirker "hele tiden". Det er mye fri lek hvor de bestemmer selv hva de vil gjøre. Uteleken er ofte friere enn inne leken. Barna skal føle at de har reell medbestemmelse i den frie leken. Ikke bare i forhold til oss voksne, men også i samspill med hverandre. Her prøver vi å rettlede barna. Vi går inn i leken og må kanskje setter grenser for de sterkeste barnas medvirkning for at flere kan få slippe til.

I flg. Rammeplanen, har alle barn rett til medvirkning i barnehagen, også de minste. Da er det de voksnes ansvar å fange opp barnas kroppslige og verbale uttrykk, prøve å tolke dem, og å svare på uttrykkene på en tydelig og ansvarlig måte. Slik får de små barna

medvirket. De minste uttrykker både følelser, intensjoner og tanker med kroppen og verbalspråket. Tegn til tale er til god hjelp.

Barns medbestemmelse kan også være så enkelt (og vanskelig) som å få velge hvem som skal skifte bleie, knytte skolisse, lese bok, trøste, holde i hånden på tur, hvilken farge på garnet på veven, spise frukten før skiven til måltidet, melk eller vann til maten, osv..

Noe av det vi gjør:

- dele barna i mindre grupper slik at man lettere fanger opp barnas innspill og interesser
- gripe fatt i det barna ser på tv, leser i bøker, teateroppsetninger, musikk de er opptatt av, osv. Dette kommer hver sommer til uttrykk gjennom oppsetningen vår på sommerfesten.
- la barna daglig velge aktiviteter og hvor de vil leke
- i samling; oppfordre barna til å fortelle om seg selv, interesser, etc.
- ved måltider skal voksne sitte ved bordet for å fange opp barnas tanker, ideer, ønsker,
- la barna ta del i praktiske gjøremål ut fra egne premisser
- ha-med-dag
- gi barna god tid til å avslutte lek/aktivitet.
- lytte til og observere barnas kroppslige og språklige signaler i forhold til dagsrytme - særlig viktig for de minste barna.
- være spontane og gripe situasjoner der barna kommer med forslag til aktiviteter

Vi har gode planer som vi ikke er redde for å legge til side når andre, nye og morsommere ideer kommer frem.

Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen gir vi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur i det daglige. Å være sammen om kulturelle opplevelser, og å skape noe sammen, bidrar til samhørighet.

Dette gjør vi i løpet av året:

- 4 ganger i året synger vi for de gamle på «Åpent Hus» (et arrangement i kirkestuen)
- 2 lørdager i året har vi fest hvor barna har en 30-40 minutters forestilling. Vi inviterer, foreldre, søsken, besteforeldre, venner, faddere, tanter, onkler og det kommer opptil 100 mennesker!
- Prosessen frem imot forestillingene inneholder, øving, utforming av kulisser med maling, tegning, klipping, utforming av kostymer etc.
- Julespillet som er det samme fra år til år. Barna vokser seg inn i nye roller for hvert år
- Sommerspillet derimot blir til ut ifra historier/tema/sanger som opptar barna
- Barna deltar med sang på en gudstjeneste i vårsemesteret
- Barna har alltid tilgang til papir, fargeblyanter, lim, saks, maling, perler, vev og garn
- De voksne tilbyr tilrettelagte formingsaktiviteter ut ifra årstider/høytider og kunnskaper
- Følger med på og markerer VM, OL og lokale mesterskap

Natur, miljø og teknikk

Vi legger vekt på hvordan vi lever med naturens mangfold.

Vi skal bidra til at barna blir kjent med og får forståelser for planter, dyr, landskap, årstider og vær.

Hva gjør vi? Hva har vi?

- Kjøkkenhage med urter
- Et stort uteområde. Barna flytter på stubber og steiner og utforsker livet under.
- Vi har 2 store kampesteiner som viser seg å inneholde fossiler og koraller. Vi skal være engasjert og vise dette til barna.
- Bålpannen som vi fikk til 40 årsjubileet vårt gjør at vi kan grille ute i en hyggelig atmosfære.
- Sorterer søppel: papir, plast, matavfall..
- En tavle som viser kalender, vær, temperatur, klær etter vær og årstidene. Vi bruker tavlen i samlingsstunden og henger den godt synlig på veggen.
- Tema-aktiviteter. Gjennom FORUT og fasteprojekt blir barna kjent med klima, natur, og årstider i andre land via filmer, plakater og bilder.

Etikk, religion og filosofi

Likeverd/likestilling

Vi har utvidet formålsparagraf og det kristne innholdet blir naturlig integrert i vår hverdag. Barn oppnår større forståelse for religion og filosofi etter hvert som de blir eldre og undrer seg og stiller spørsmål. Personalet er seg bevisst sin rolle som forbilder og blir med og møter barna i undringen deres. I tillegg til årstidene følger vi kirkeårets rytme. Vi har utviklet et opplegg for faste -og påsketid som ble større enn planlagt, og som fremdeles vokser. Barna går inn i opplegget og bidrar med det som kan forventes i forhold til alder.

Vi har fokus på:

- Fremme likeverd og likestilling uavhengig av religion og livssyn
- Alle er velkommen i barnehagen uavhengig av tro, kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status og språk

Nærmiljø og samfunn

Det umiddelbare nærmiljøet vårt består av Helgerud kirke, Helgerud barnehage, nærbutikk, Bærum sykehus, svømmehallen på Martina Hansen, Gjetsum brannstasjon, Kolsås hagesenter og Levre skole. Vi besøker og får besøk i varierende grad. De største barna får etterhvert tatt både buss og Kolsåsbane til Bekkestua, Sandvika og Oslo. Vi har siden 2004 fulgt FORUT sine utviklingsprosjekter i forskjellige land. I år «drar» vi til Sierra Leone i Afrika hvor vi blir kjent med 4 år gamle Nanah, «Nanah og løvefjellet 2019/2020». FORUT har et fint opplegg med filmer fortellinger, musikk, oppskrifter på mat og salgsvarer til en basar. Vi har særlig fokus på dette i 14. dager i tiden rundt FN dagen, og avslutter med fest for hele familien.

Antall, rom og form

Hva gjør vi i barnehagehverdagen:

- Vi har mye musikk, sang, rim og regler. (Musikk utvikler hjernen: Matti Bergstrøm, Jon-Roar Bjørkvold)
- Vi teller barn ved opprop i samlingen (på mange forskjellige språk)
- Barna har tilgang til formingsmateriell, klosser, leker, bordspill og puslespill og de erfarer gjennom former, mønstre, romfølelse og antall.
- Rydding av leker. Både ute og inne har vi bokser og kasser som er merket med bilder slik at barna sorterer og rydder etter kategorier.
- Tall og bilder av terning henger framme til enhver tid

- Vi stimulerer barnas språkutvikling ved å bruke og sette ord på størrelser, tall, form, lokalisering, kategorier, farger, mønstre mm. Vi stiller åpne spørsmål og grubler sammen med barna.
- Vi har god plass både inne og ute, til alle aldersgrupper. De små har ligge -og krabbe plass på gulvet og på en stor madrass, kjenner romfølelse med kroppen og stimulerer balansen. Når barna har gym, kjenner de på kroppen at de er høyt, lavt, under, over, inne eller utenfor.
- Matte som tema i desember måned. Vi teller, adderer og multipliserer i dagene frem mot jul.
- Matematikk-uker. Vi går ekstra gjennom formene, både taktilt og visuelt. (Navn på former med opp til 10 kanter) Vi tar det med oss i utetiden, sorterer leker etter størrelse, form og farger.

For de store barna:

- Alle 4 og 5 åringer baker rundstykker på fredager. Hvor mange? Hvilken form skal rundstykker ha?
- Før første søndag i advent baker vi sandnøtter. Barna gleder seg til å bake og til å telle hvor mange sandnøtter de har trillet! (Vi har trillet over 1000 stk!)
- Kjøkkenvekten vår kan også brukes til å veie matbokser (full og tom) og frukt og grønt.
- Formingsaktiviteter med matematikk. Barna opplever å tegne, male, klippe, lime og brette (origami) med forskjellige former, farger og størrelser.

Merkedager og tradisjoner (lokale tradisjoner)

- Hauger gård - bli-kjent-tur med barn og foreldre i august/september
- Biblioteket i Sandvika - fireåringer går på bibliotek ca 1 gang i måneden
- Femåringene deltar på svømmetilbud med Bærumssvømmerne på høsten og 4 åringene på våren
- Forebyggende brannvernopplæring med bamsen Bjørnis. Tur til brannstasjonen på Bekkestua om høsten i regi av Asker og Bærum Brannvesen, med avslutning på Kalvøya om våren. (5 åringene)
- Solidaritetsmarkering rundt FN-dagen knyttet til et opplegg fra organisasjonen FORUT
- Åpent Hus - 4 besøk i løpet av året (FN-dagen, Lucia, Karneval og 17.mai)
- Førjulstur til Sæteren gård i desember med 4 og 5 åringene
- Vi henter vårt eget juletre på hagesenteret
- Nissefest med grøt
- Vinteraktivitetsdag
- Gudstjenester - barnehagegudstjenester for alle nærbarnehager før jul og på våren, og en høymesse hvor vi medvirker med 3-5 sanger
- Fasteprojekt - fra karneval til påske, himmelfart og pinse. Presenteres på en vegg i kirken, og er omtalt i en bok fra IKO.
- Foreldredugnad på utelekeplassen i begynnelsen av mai
- Oslotur i mai i forbindelse med prosjektet «lunsj på slottet», 5 åringene
- Overnattingstur for førskolebarna i juni
- Forestilling og fest til jul og sommer

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (jf. barnehageloven § 1).

Barnehagen legger stor vekt på samarbeidet mellom hjem og barnehage og har jevnlig samtaler og møter med foreldrene. Vi gir foresatte muntlig rapport ved henting hver dag. Ved de formelle foreldresamtalene skal det ikke komme opp saker overraskende. De daglige møtepunktene skal sørge for at både barnehagen og foreldrene er tilstrekkelig oppdatert på hva som er viktig i barnas hverdag.

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov.

Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for (rammeplan, kap. 4).

Viten om personalets arbeid og barnas virksomhet i barnehagen er viktig som grunnlag for barnehagens utvikling. I gangen har vi oppslag og bilder fra hverdagen. Foreldre kan ta del i

opplevelser barna har hatt, og kommunisere med barna om deres hverdag. For å synliggjøre barnas kreativitet blir formingsarbeidet utstilt i barnehagen og kirkerommet.

Vi har også gode oppdateringer på hjemmesiden vår, helgerudmenighet.barnehage.no.

Gjennom hele året må personalet evaluere barnas utvikling, arbeidsmetoder og eget arbeid. Denne vurderingen skjer på møter i barnehagen. Hensikten med evalueringen er å bedre kvaliteten og utvikle barnehagen videre. Vi har egne dokumentasjons- og evalueringsskjema som vi bruker etter aktiviteter og/eller arrangementer. Disse blir lagt i emnepermer hvor det er lett å bla tilbake når vi trenger det igjen (neste år).

Vi har lister for bleieskift og soving (klokkeslett og hvor lenge) for foreldre til de minste barna. For personalet har vi egen liste som viser når vi sjekker barna som sover, og hvem som har sjekket sist.

Ved behov samarbeider vi med: helsestasjonen, fysioterapeut, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), Haug skole og ressurscenter, veiledningstjenesten, PSBU - psykisk helse for barn og unge, BUP (barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk) og barnevernet. Denne type dokumentasjon er underlagt taushetsplikt.

Vurderinger og etterlevelse av årsplan og oppdatering

De ansatte bruker personalmøter og planleggingsdager til årsplan, vurdering og evaluering fortløpende. Årsrapport legges frem for menigheten hvert år. De ansatte vil evaluere fjoråret og lage forslag til neste års årsplan som fremlegges samarbeidsutvalget (SU) ved siste møte før sommerferien. Årsplanen vil bli presentert foreldre etter sommerferien.

Plan for kompetanseutvikling

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse (rammeplan,

kap. 1.7).

- Styrer er med i nettverksgruppe
- Pedagog er med i pedagognettverk
- Førstehjelpskurs på kveldstid
- Kurs arrangert av IKO
- Aktuelle kurs som er nødvendig i forhold til løpende oppdatering
- Følge kurs i regi av barnehagekontoret

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert.

Samarbeidspartnere

- Barnehagekontoret
 - kurs (kompetanseplan)
 - styremøter
 - Fellesopptak av barn 1. mars + suppleringsopptak
 - Tilsyn
- Levre og Evje skole, og eventuelt andre skoler vi sender barn til
 - overgang barnehage - skole
- Nettverksgruppe for styrere
- Helse og sosiale tjenester
 - ved behov bruker vi PPT, BUP og/eller helsestasjoner som barna hører til.
- Rosenvilde, Dønski og Rud vgs., Gjettum og Hauger ung.sk - praksisplass for elever
- Veiledningssenter for barnehager - kurs og veiledning
- Helgerud menighet
 - Åpent Hus
 - Adventsmarkedet
 - barnehagegudstjenester (jul og vår)
- Forut
 - solidaritetsaksjon for utvikling,
- AktiMed
 - bedriftshelsetjeneste - førstehjelpskurs Gnist
- IKO
 - kurs og litteratur
- Asker og Bærum Brannvesen/Bjørnis
 - opplæring og opplevelsesdager for grublegruppen

Her får du en ledig side som du kan benytte til å skrive ned tanker og reaksjoner på innholdet i planen.

Vi setter pris på tilbakemeldinger!

